

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 14 sierpnia 2018 r.

ZP-KNPS.431.2.49.2018.EK

Pan
Witold Stempniak
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej
„SMYK”
w Błężewie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 23 – 24 lipca 2018 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. a i b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej „ustawą”, (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998, ze zm.), kontrolerzy: Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca i Olga Wojnarowicz – inspektor wojewódzki, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej „SMYK” w Błężewie 151, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Domem”, „Placówką”.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, przestrzeganie Praw Dziecka oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 5 czerwca 2018 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półroczu 2018 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia 23 lipca 2018 r. funkcję Dyrektora Placówki pełnił Pan Witold Stempniak odpowiedzialny za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Dyrektora Placówki,

akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, wizji lokalnej Placówki oraz rozmów z wychowankami. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod nr 2. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „SMYK” działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-IS.9423.5.2015 z dnia 10 sierpnia 2015 roku i jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, zapewniającą miejsca dla 14 wychowanków. Organem prowadzącym jednostkę jest Dolnośląska Fundacja Pomocy Dzieciom „Rokfordzik”, podmiotem zlecającym realizację zadania jest Powiat Kamiennogórski. Dyrektor oświadczył, że w okresie objętym kontrolą na terenie Domu nie przebywało więcej niż 14 wychowanków w jednym czasie. Jest jedno dziecko poniżej 10 r. ż. przyjęte z rodzeństwem, w październiku skończy 10 lat. *(dowód: akta kontroli str.19)*

Placówka znajduje się w miejscowości Błaziejów, niedaleko Lubawki. Usytuowana jest w sąsiedztwie łąk i lasów, na posesji przy szutrowej, mało uczęszczanej drodze, w budynku parterowym z użytkowym poddaszem. Na podwórku jest zorganizowany i wyposażony w sprzęt plac zabaw: trampolina, dwie huśtawki, w tym ogrodowa trzyosobowa, stoliki z ławeczkami – jeden zadaszony, drugi z parasolem słonecznym. Ponadto jest teren zielony do gry w piłkę.

Na parterze znajdują się:

- przedpokój z szafkami na obuwie, wieszakami na płaszcze, mała sofa,
- pokój dzienny I z narożnikiem, ławą, regałem, komodą, telewizorem,
- pokój wychowawców (biuro) z łazienką i toaletą dla personelu,
- przedpokój wyposażony w szafę, komodę, stanowisko z komputerem,
- łazienka (nieczynna, zaplanowana do przerobienia),
- pokój dzienny II z narożnikiem, ławą, stanowiskiem komputerowym, komodą, telewizorem,
- łazienka z toaletą (z prysznicem, stanowiąca magazyn na szczotki i sprzęt do mycia),
- jadalnia z dużym stołem i krzesłami,
- kuchnia wyposażona w pełni w sprzęt kuchenny (lodówkę, kuchenkę gazową, zmywarę, piekarnik, zlew, szafki kuchenne, stolik podręczny),
- spiżarnia – magazyn na produkty spożywcze, z dodatkową lodówką.

Na poddaszu użytkowym są pokoje dzieci, każdy z odrębną łazienką (prysznic, umywalka, toaleta):

- pokój 1. – zamieszkują Maciej i Dawid, wyposażony w dwa łóżka, 2 komody;
- pokój 2. - zamieszkują Szymon i Oskar, wyposażony w dwa łóżka (1 piętrowe), 2 komody, biurko;
- pokój 3. - zamieszkuje Zbyszek, wyposażony w dwa łóżka (1 piętrowe), 2 komody, szafkę nocną;
- pokój 4. – zamieszkują Arek i Oskar, wyposażony w dwa łóżka, 2 komody;
- pokój 5. – zamieszkują Vanessa i Roksana, wyposażony w dwa tapczany, komodę, 2 szafki;
- pokój 6. – zamieszkują Alana, Patrycja, Koryna, wyposażony w 3 komody, szafę;
- pralnia z miejscem do suszenia, wyposażona w pralkę; *(dowód: akta kontroli str.20-21)*

Na dzień kontroli zgodnie z ewidencją w Placówce umieszczonych było 12 wychowanków. Dokonując analizy grafików pracy wychowawców za miesiące: listopad 2017 r., marzec i maj 2018 r. ustalono, że na dyżurze nocnym w godzinach od 22.00 do 8.00 w każdym z tych miesięcy przy limicie do 14 dzieci był jeden wychowawca, czyli zgodnie z zapisem § 11 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia. Dyżury dzienne w godzinach 8.00 – 15.00 i 15.00 – 22.00 obsadzone były także prawidłowo, przez jednego wychowawcę. Ponadto czas pracy psychologa i pedagoga został wyznaczony na godziny popołudniowe, od 16.00 do 20.00 dwa lub trzy razy w tygodniu, średnio 10 h w tygodniu. Z ich dokumentacji wynika, że w trakcie prowadzonych zajęć, pod opieką specjalistów nie przebywało więcej niż 6 dzieci jednocześnie. Mając na uwadze powyższe w Placówce przestrzegany był § 10 ust. 2 i 3 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str.22-24)

Analiza przedstawionej podczas kontroli dokumentacji potwierdziła, że w Domu przestrzegana była norma § 16 rozporządzenia, ponieważ każdy z zatrudnionych wychowawców kierował procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci, co potwierdzał złożony podczas kontroli wykaz imienny poszczególnych dzieci i przypisany im opiekun.

(dowód: akta kontroli str. 25)

Zgodnie z zapisem § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną. Podczas kontroli stwierdzono, że zatrudniony w Placówce psycholog, pedagog zgodnie z obowiązującymi przepisami opracowywali ww. dokument. Przedstawione diagnozy zawierały obszary wskazane w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia i były sporządzone dla wszystkich podopiecznych. Zawierały opisy w obszarach: mocnych stron dziecka i jego potrzeb: opiekuńczych, rozwojowych, emocjonalnych, społecznych, przyczyn kryzysu w rodzinie i jego wpływu na rozwój dziecka, relacji dziecka z najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi

dla dziecka, rozwoju dziecka, sytuacji szkolnej oraz wskazań do dalszej pracy pedagogicznej, dotyczących programu terapeutycznego, do pracy z rodziną, do przygotowania dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej i do przygotowania do usamodzielnienia.

(dowód: akta kontroli str.26 - 29)

Z treści § 15 ust. 1 rozporządzenia wynika, że po sporządzeniu diagnozy wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka opracowuje plan pomocy. Wszystkie dzieci miały opracowany plan. Z wykazu analizowanych dokumentów wynika, że dwoje dzieci pochodzi z powiatu kamiennogórskiego, pozostałe ze zgorzeleckiego i bolesławieckiego, a jedno dziecko z województwa wielkopolskiego. Tylko jedna rodzina ze Zgorzelca na dzień kontroli była objęta wsparciem asystenta, z którym kontakt odbywał się głównie telefonicznie. Zatem plany były opracowywane głównie przez wychowawców i podpisane przez wychowanków. Ich modyfikacja następowała nie rzadziej niż co pół roku, co było zgodne z § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, podczas posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dziecka, na które zapraszani byli każdorazowo przedstawiciele organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Przedstawiciel ze Zgorzelca był raz obecny na posiedzeniu zespołu ds. oceny sytuacji dziecka. Osobno tworzone były plany długoterminowe – obowiązujące na rok szkolny i krótkoterminowe miesięczne. Plany długoterminowe zawierały cel główny – jeden z czterech określonych w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia: powrót do rodziny biologicznej, adopcja, umieszczenie w innej formie pieczy zastępczej lub usamodzielnienie oraz cele szczegółowe. Pozostałe cele wyznaczone były w obszarach: potrzeb opiekuńczych i rozwojowych, psychicznych i emocjonalnych, więzi rodzinnych i współpracy z rodziną, funkcjonowania w środowisku szkolnym i w grupie rówieśniczej, przygotowania do samodzielności oraz sytuacji i potrzeb zdrowotnych. Plany krótkoterminowe określały zadania, stosowane metody pracy z dzieckiem oraz termin realizacji. Po każdym roku obowiązywania planu sporządzano tzw. „podsumowanie planu pomocy dziecka za okres roku”, zawierające opis zadania, ocenę jego realizacji i osiągnięte lub nie efekty, ze wskazaniem ewentualnych przyczyn braku efektów.

(dowód: akta kontroli str. 30-36)

W placówce opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 lit. a - i rozporządzenia, dla każdego dziecka prowadzi się kartę pobytu. W Placówce wszyscy wychowankowie posiadali powyższy dokument uzupełniony zgodnie z obszarami z rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 37-39)

Zatrudnieni w jednostce psycholog i pedagog - prowadzili dla każdego wychowanka arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, uzupełniane według

potrzeb, kilka razy w miesiącu. Ponadto wszystkie dzieci wymagające dodatkowego wsparcia specjalistów, miały zapewnione zajęcia, które odnotowywano w tzw. kartach pracy specjalisty.

W związku z powyższym wymóg zapisu § 17 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia jest w Placówce spełniony.

(dowód: akta kontroli str.40-59)

Obowiązkiem placówki, zgodnie z § 18 ust.1 pkt 1 rozporządzenia, jest zapewnienie wychowankom wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych i stanu ich zdrowia. Od poniedziałku do piątku obiady są przywożone przez firmę cateringową (odpowiedzialną także za opracowanie jadłospisów), a w dni wolne są przygotowywane przez dzieci wraz z wychowawcami, tak jak pozostałe, tj. – śniadania, w tym drugie, kolacje i podwieczorki. W placówce jest wydzielone miejsce do sporządzania i konsumowania posiłków, co jest zgodne z § 18 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia. Część zajęć kulinarnych wykonywana jest przez podopiecznych w ramach pełnionych przez nich dyżurów, a część jako zajęcia wychowawcze. Zakupy spożywcze są dokonywane przez starszych wychowanków w pobliskich sklepach, a cięższe produkty przywożone są przez wychowawców, pieczywo natomiast codziennie rano (oprócz niedziel) dowożone jest bezpośrednio z piekarni. Godziny posiłków: śniadania 7.15, obiady od 14.00, kolacje 18.00-19.00.

Na śniadania zwykle jest zupa mleczna, kanapki z wędliną lub serkami i warzywa. Obiady są dwudaniowe (np. zupa pomidorowa z makaronem, ziemniaki i bitki wieprzowe, surówka; zupa jarzynowa, ziemniaki, jajko w sosie chrzanowym, surówka; zupa ogórkowa z ryżem, naleśniki z musem jabłkowym;). Na kolację serwowano kanapki, ale także dania na ciepło: parówki, kiełbasę, jajecznicę, racuchy. Na podwieczorki na ogół przygotowywano słodkie przekąski w postaci ciast, galaretek, racuchów, kisielei, budyniów i owoców. Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia, produkty które pozostają po posiłkach są przechowywane w lodówce i są dostępne dla dzieci w przypadku, gdyby były głodne. Wychowankowie potwierdzili powyższe w rozmowach z kontrolującymi, jak również potwierdzili możliwość zrobienia posiłku, korzystania z kuchni, otrzymywania także owoców, cyt.: „*placki lubię smażyć*”, „*w lodówce jest jedzenie*”, „*między posiłkami chodzę jeść*”, „*na podwieczorki są lody*”, „*smakuje mi jedzenie*”, „*duże porcje*”, „*nie ma cateringu w niedzielę*”, „*w niedziele są zupy gotowane – pomidorowa*”, „*w kuchni jest najgorzej*” (w kontekście dyżurów), „*robię sobie sama jajko smażone jak chcę*”. Nie było w Placówce podopiecznych, którzy wymagali ze względów kulturowych czy religijnych specjalnego wyżywienia. Nie zdarzyła się też, w myśl § 18 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia sytuacja, w której byłaby potrzeba zaopatrzenia podopiecznych w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

(Dowód: akta kontroli str. 60-62, 65, 80-85)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, placówka powinna umożliwić wychowankom dostęp do opieki zdrowotnej. Z wyjaśnień Dyrektora oraz analizy dokumentacji wynika, że Placówka współpracuje z Wiejskim Ośrodkiem Zdrowia w Chełmsku – filia Lubawki, gdzie dzieci są pod opieką pediatry. W okresie objętym kontrolą konsultowano psychiatrycznie 5 dzieci (3 obecnie bierze leki) w Poradni Zdrowia Psychicznego w Wałbrzychu, dermatologicznie - 2 dzieci, w Kamiennej Górze, stomatologicznie na bieżąco, w Kamiennej Górze, ginekologicznie - 1 wychowanka. Każdy wychowanek ma prowadzoną dokumentację medyczną (wypisy ze szpitali, wyniki badań, podawane leki, itp.). Lekarstwa w Domu są przechowywane w pokoju wychowawców, w specjalnej zamykanej na klucz szafce. Nie było potrzeby zaopatrywania dzieci w produkty lecznicze, o których mowa w § 18 ust.1 pkt 3 rozporządzenia, podopieczni nie wymagali też wyrobów medycznych wskazanych w § 18 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Dzieci w rozmowach potwierdziły, że w przypadku konieczności są konsultowane z lekarzem, chodzą do lekarza, podawane są im leki, cyt.: *„dostaje leki, jeżdżę do lekarza”*, *„dostaję leki i leżymy w łóżku”*.

Wobec powyższego, Placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 - 4 rozporządzenia, zapewniała dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej oraz zaopatrywała w leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia, wyroby medyczne, jeśli takie byłyby wymagane.

(Dowód: akta kontroli str.65,80-85)

W kontrolowanej jednostce pedagog i psycholog na bieżąco realizowali zajęcia odpowiadające potrzebom podopiecznych. Wychowankowie mieli stały dostęp do wsparcia specjalistycznego i zajęć wychowawczych na terenie Placówki. W okresie kontrolnym pedagog prowadził zajęcia wyrównujące braki szkolne (m.in. z matematyki, fizyki), psycholog indywidualne zajęcia wspierające o charakterze terapeutycznym. Obaj specjaliści prowadzili tzw. karty pracy specjalisty, w których odnotowywali podjęte z dzieckiem działania. Ponadto realizowany był unijny projekt pt. „Bezpiecznie w przyszłość”, w ramach którego wspierano rozwój podopiecznych, podnoszono ich poczucie wartości i samoświadomości, zwiększano poczucie bezpieczeństwa w procesie usamodzielnienia. Projekt obejmuje specjalistyczne działania z zakresu:

- socjoterapii
- terapii pedagogicznej indywidualnej i grupowej
- pomocy w uzyskaniu lokalu mieszkalnego
- poradnictwa w zakresie profilaktyki uzależnień, zdrowia kobiet i antykoncepcji
- poradnictwa, w tym psychologicznego związanego z procesem usamodzielnienia
- poradnictwa zawodowego

- diagnozy kompetencji zawodowych
- warsztatów zawodoznawczych
- warsztatów wyjazdowych
- treningów kompetencji społecznych

Wychowankowie mieli zapewnioną także pomoc w odrabianiu lekcji. Nauka własna, według obowiązującego planu dnia odbywała się codziennie (od pon. do pt.) w godz. 15.00 – 17:00. Wówczas wychowawcy uczestniczyli w przygotowaniu dzieci do zajęć szkolnych w dniu następnym. W przypadku indywidualnych potrzeb podopiecznych w zakresie nauki, pomoc wychowawcy była udzielana w każdym momencie. Na terenie szkół 5 młodszych podopiecznych korzystało z zajęć wyrównawczych, a dwoje brało udział w socjoterapii.

Wobec powyższego Placówka zapewnia wychowankom dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia. (dowód: akta kontroli str.63,66- 67)

Rozmowy indywidualne z podopiecznymi potwierdziły, że zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a i lit. c rozporządzenia, dzieci były wyposażone w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Wszystkie rzeczy kupione odnotowywane były w karcie odzieżowej wychowanka, znajdującej się w jego dokumentacji i potwierdzone podpisem wychowawcy. Zakupy ubrań są dokonywane bezpośrednio w sklepach lub za pośrednictwem Internetu, dla młodszych dzieci w ich obecności, aby mogły decydować o wyborze strojów. Starsi wychowankowie otrzymywali środki na zakup odzieży i samodzielnie dokonywali zakupów. W ramach nagród i przywilejów wychowankowie mogli otrzymać dodatkowe pieniądze i przeznaczyć je na swoje potrzeby, np. ubraniowe czy higieniczne - kosmetyki. Garderobę uzupełniano na bieżąco. Dzieci nie wnosiły większych uwag co do odzieży i panujących w tym obszarze praktyk. Wskazały, że cyt.: *„Pani Ani kupuje mi ubrania, mówię co chcę”, „dostałam sukienkę, podoba mi się”, „dokupili mi ubrania, podobały mi się, powiedziałem co chcę”, „byliśmy w galerii handlowej w Wałbrzychu i wybraliśmy sobie ciuchy, znów tam pojedziemy”, „środki czystości są w łazience dla wszystkich, jak ktoś chce może dostać albo sobie kupić”.*

(dowód: akta kontroli str.65, 80-85)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia, placówka opiekuńczo – wychowawcza powinna zapewnić dzieciom zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. Wizja lokalna jednostki potwierdziła, że w pokojach podopiecznych znajdowały się zabawki dostosowane do wieku oraz zainteresowań wychowanków, u młodszych dzieci były to przytulanki, lalki, samochodziki, klocki, kredki. Starsi na ogół korzystali ze swoich telefonów komórkowych oraz

dwóch komputerów będących na wyposażeniu Placówki. W Smyku do dyspozycji podopiecznych były także puzzle, gry planszowe, kolorowe książki, dwa telewizory oraz sprzęt sportowy: rowery, piłki, rolki, trampolina. Dzieci w rozmowach potwierdziły powyższe, dodały również, że mogą chodzić na pobliskie boisko sportowe należące do lokalnego klubu sportowego, do parku publicznego wyposażonego w sprzęt do ćwiczeń siłowych, zapraszają przyjaciół, jak też sami do nich do nich chodzą. Młodsze dzieci wychodzą poza Placówkę w obecności starszych. Odnosząc się do czasu wolnego i zainteresowań, dzieci mówiły, cyt.: „*jest boisko na dole*”, „*od 17.00 jest zabawa, chodzimy do koleżanek, na tańce, do parku, na huśtawkę*”, „*huśtamy się*”, „*w kinie niedawno byłam*”. (dowód: akta kontroli str. 65,80-85)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, placówka ma również obowiązek zapewnić wychowankom zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Ustalono, że w Domu uczniowie byli zaopatrywani w podręczniki, które nie są zapewniane przez szkołę. Przybory szkolne wydaje się dzieciom w dniu rozpoczęcia nauki oraz na początku drugiego semestru, a uzupełniane są na bieżąco, co także potwierdziły rozmowy z dziećmi.

(dowód: akta kontroli str. 65, 80-85)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom kwotę pieniężną do własnego dysponowania. Jej wysokość nie powinna być niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której stanowi art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Dokonując analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji, „Regulaminu kieszonkowego” oraz list wypłat ustalono, że kwota wyjściowa dla wychowanków wynosi 30 zł i może być zwiększona maksymalnie do 80 zł lub zmniejszona do minimum 10 zł.

Z informacji uzyskanych od Dyrektora jednostki, dzieci oraz zapisów Regulaminu Kieszonkowego wynika, że wypłacana kwota mogła ulec zmniejszeniu za: złe zachowanie i lekceważący stosunek do nauki, sprawianie trudności wychowawczych, nieprzestrzeganie regulaminu Placówki, arogancki stosunek do innych, niewywiązywanie się z obowiązków. Nie odniesiono się w Regulaminie Kieszonkowego do zachowań za które może być ono zwiększone, zatem wskazane byłoby, podobnie jak w przypadku obniżenia, również odnieść się do zachowań premiowanych. Otrzymanie pieniędzy wychowankowie potwierdzali podpisem na listach wypłat. W rozmowach indywidualnych z podopiecznymi potwierdzono informację, że dostają kwoty pieniężne w wysokości zgodnej z rozporządzeniem i nie byli w sytuacji by odebrano im kieszonkowe. Wychowanek przebywający w OHP otrzymywał kieszonkowe podczas przepustek do Placówki.

(dowód: akta kontroli str.66, 68-70)

Wychowankowie, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 lit. a rozporządzenia, realizowali obowiązek

szkolny i w zależności od wieku uczęszczali do następujących szkół:

- Szkoła Podstawowa w Chełmsku Śląskim (6 wychowanków),
- Gimnazjum w Chełmsku Śląskim (2 wychowanków),
- Gimnazjum nr 1 w Kamiennej Górze (2 wychowanków),
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Kamiennej Górze (1 wychowanek),
- OHP Mysłakowice (1 wychowanków).

W okresie objętym kontrolą żaden z wychowanków nie korzystał z indywidualnego nauczania. Natomiast jedna z wychowanek posiadająca orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszczała do szkoły podstawowej do klasy integracyjnej z nauczycielem wspomagającym.

(dowód: akta kontroli str. 66,71)

W ramach realizacji § 18 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia, wychowawcy organizowali wychowankom zajęcia pozalekcyjne i rekreacyjno – sportowe. Wychowankowie mieli prawo wyboru takich zajęć zarówno w szkołach jak i w innych instytucjach. W okresie objętym kontrolą w czasie wolnym dzieci uczestniczyły w różnorodnych zajęciach rozwijających ich zainteresowania:

- piłka nożna w Klubie Sportowym w Chełmsku Śląskim – 2 wychowanków;
- chór zorganizowany w szkole we współpracy z Ośrodkiem Kultury w Chełmsku Śląskim – 2 wychowanków;
- siłownia w Kamiennej Górze – 2 wychowanków;
- zajęcia taneczno – muzyczne w szkole we współpracy z Ośrodkiem Kultury w Chełmsku Śląskim – 3 wychowanków;
- wyjścia na baseny do Kamiennej Góry i Wałbrzycha;
- wyjścia do kina do Wałbrzycha;
- wyjścia do parku linowego w Karpaczu, w Łądku Zdroju;
- wyjazd do Zatoru do Energii landu (w nagrodę za naukę dla 4 wychowanków);
- wyjazd do Warszawy na Stadion Narodowy do strefy kibica – 2 wychowanków;
- kolonia nad morzem w Mielnie – 8 wychowanków;
- wyjazd do Łądku Zdroju w ramach projektu unijnego – 3 wychowanków.

Placówka ponadto organizuje cykliczne imprezy i uroczystości okolicznościowe: z okazji Dnia Dziecka, Komunii świętej, Mikołajek, itp.

(dowód: akta kontroli str. 67)

Dokonując analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji stwierdzono, że Placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 i 14 rozporządzenia, ponosiła opłaty za pobyt wychowanków w jednostkach działających poza miejscowością, w której się znajduje placówka opiekuńczo – wychowawcza oraz pokrywała koszty przejazdu,

co udokumentowano stosownymi fakturami. Podopieczni dojeżdżający do szkół mieli wykupione bilety miesięczne. *(dowód: akta kontroli str.72-76)*

Przedmiotem kontroli była także ocena zgodności zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami. Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że w kontrolowanej jednostce zatrudnionych było 6 wychowawców. Wszyscy posiadali stosowne kwalifikacje (art. 98 ust. 1 pkt 1, pkt 2 ustawy) oraz złożyli oświadczenia, o których stanowi art. 98 ust. 3 pkt 1 - 4 ustawy. Również pedagog i psycholog posiadali wykształcenie zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 2, 3 ustawy oraz złożyli stosowne oświadczenia. Dyrektor Placówki Pan Witold Stempniak posiadał kwalifikacje zawodowe wynikające z art. 97 ust. 3 ustawy. *(dowód: akta kontroli str.77-78)*

Zgodnie z normą art. 100 ust. 4a ustawy, Dyrektor Placówki w stosunku do wychowanków, których pobyt w placówce przekroczył 18 miesięcy, winien złożyć do właściwego sądu wnioski o wszczęcie z urzędu postępowania o ponownie wydanie zarządzeń wobec dziecka. W kontrolowanej jednostce takiemu obowiązkowi podlegało 9 wychowanków, z których sześcioro ma już uregulowaną sytuację prawną, rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, a dzieci zgłoszono do ośrodka adopcyjnego. W przypadku pozostałej trójki, w tym jednego rodzeństwa, dopełniono w odpowiednim terminie zgłoszenia do sądu o uregulowanie ich sytuacji. *(dowód: akta kontroli str. 79)*

Podczas kontroli zweryfikowano także przestrzeganie Praw Dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem poszanowania prawa do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, w tym naruszania nietykalności cielesnej. W tym celu przeprowadzony był wywiad sterowany z wychowankami przebywającymi w Placówce oraz obserwacja dzieci. Niektórzy nie wyrazili zainteresowania rozmową, w związku z tym tylko 3 na 7 obecnych w dniach kontroli wychowanków w wieku od 10 do 14 lat podjęło indywidualną rozmowę z inspektorami, z pozostałymi (starszymi) rozmawiano w szerszym gronie, w świetlicy. Podopieczni Ci, pomimo wcześniejszej niechęci, odpowiadali na pytania rzeczowo, natomiast nie inicjowali sami rozmowy. Z rozmowy z nimi nie wynikało, by czuli się w Placówce w jakikolwiek sposób źle traktowani, ich postawa wynikała bardziej z poczucia przynależności i identyfikowania się z Placówką jako miejscem ich życia i zamieszkania, zatem ich „prywatnej” sfery życia, o której nie chcą mówić.

Młodszy podopieczni w rozmowach z kontrolującymi opowiedzieli o panujących w Placówce zwyczajach, swoich zadaniach, przyjętych zasadach, stosowanych karach i otrzymywanych nagrodach. Akceptowali je i mieli świadomość, że muszą się im podporządkowywać. Obowiązki przydzielane dzieciom dostosowywano do ich możliwości

i rozwoju. W trakcie rozmowy potwierdzili podtrzymywanie kontaktów osobistych i telefonicznych z członkami rodzin, zawsze, gdy tego chcą. Dzieci miały do dyspozycji swoje telefony lub znajdujący się w Placówce, stwierdzały cyt. „*kontaktuję się telefonicznie z mamą*”, „*mam swój telefon, ale jest też w Placówce*”, „*do mamy mogę zawsze zadzwonić*”. Bez zastrzeżeń odnieśli się do korzystania z przepustek i wyjść do domów, życzeniowo traktowali możliwość kontaktów i odwiedzin rodziców w Placówce. Podopieczni mogli samodzielnie wychodzić na przepustki do pobliskiego miasteczka, młodsze tylko pod opieką wychowawców lub starszych dzieci. W tym zakresie mówiły, cyt. „*w czasie wolnym idę do koleżanek albo kolegów*”, „*od 17.00 jest zabawa, chodzimy do koleżanek, do parku, na piłkę nożną*”. Wszyscy objęci byli kształceniem zgodnym z ich wiekiem lub zainteresowaniami. Mogli uczestniczyć w atrakcjach organizowanych na terenie szkół w postaci różnych imprez szkolnych, wyjazdów jednodniowych lub kilkudniowych wycieczek, wypowiedzi dzieci w tym zakresie, cyt.: „*wyjeżdżamy na różne wyjazdy, np. do Aquaparku*”.

Wychowankowie zaprzeczyli występowaniu przemocy wobec nich samych ani nie byli świadkami przemocy wobec innych, cyt. „*nikt mi krzywdy nie robi*”, „*wszyscy są mili, nie krzyczą*”, „*nikt mi nie groził z wychowawców*”, „*nikt mnie nie szarpał i nikt się brzydsko nie wypowiadał*”, „*mam ulubionych wychowawców*”, „*fajnie jest, wyjeżdżamy na wakacje*”, „*tylko krzyczą, jak ktoś zdenerwuje, albo dzieci przeklinają i wtedy dostają karę*”.

W trakcie rozmów zostało potwierdzone wydawanie kieszonkowego, swobodny dostęp do artykułów spożywczych, ponoszenie opłat przez Placówkę za dojazdy do szkoły, przybory szkolne, odzież oraz okazjonalne wycieczki i wyjazdy. Wychowankowie potwierdzili, że liczono się z ich zdaniem w sprawach ich dotyczących np. poprzez uwzględnianie wyboru odzieży. Potwierdzili również, iż zapewniano im opiekę medyczną oraz otrzymywanie w razie choroby zapisanych przez lekarza leków.

Na pytanie „*Jak się czujesz w Placówce?*”, odpowiadano „*nie jest tu tak źle*”, „*nic bym nie zmienił tutaj*”, „*podoba mi się, ale chciałabym być w domu*”, „*Pani... fajna, miła, przytulam się do niej*”, „*Pani ...nie była pobłażliwa dla...*”.

W Placówce oprócz Regulaminu Organizacyjnego, funkcjonują: Regulamin wychowanków Smyka i Zasady obowiązujące w Placówce – oba te dokumenty zostały omówione z dziećmi i wypracowane przy ich współudziale. Porządkują one czas pobytu wychowanków w Placówce, zakres ich praw i obowiązków.

Wobec powyższego należy uznać, że Prawa Dziecka w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej Smyk były przestrzegane.

(dowód: akta kontroli str. 80-89)

W jednostce kontrolowanej nie stwierdzono nieprawidłowości, wobec czego nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.).

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Wanda Zawilla

ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
(kierownik komórki do spraw kontrolnej)

Talfe Kulec
.....
(przewodniczący)

Pracownik przebywa na urlopie

.....
(kontroler)

Do wiadomości:

1. Starosta Powiatu Kamiennogórskiego
2. Organ Prowadzący – Dolnośląska Fundacja Pomocy Dzieciom „Rokfordzik”